

ДІЛО

Видав: Фінансовий Опірник „Діло“.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ В ГАБСБУРСЬКІЙ МОНАРХІЇ

Утворити безпредзелочне українську політичну територію і піддати державну адміністрацію українському народові!

Львів, 25. лютого 1918.

Пропозицію думкою української політики в Австро-Угорщині все було злагане утворити з українських земель, віднесенних до Габсбурської монархії, окрім поділіткову одиницю, в якій знаходила би здійснене ідея української державності. Се злагане і територіально і правнодержавним засобом було сильніше або слабше, залежно від політичного моменту в державі: так прис. в 1848 р. наші батаки домагалися зв'язування Східної Галичини, української частини Буковини та української частини Угорщини в одну цілість, а в рр. 1880 их і 1890 их, коли польська влада у Галичині була найсильнішою, подія Галичини була домаганням, якого здійснене належало до несвіжаскої будучності. — Однакож все було цілю, яка стояла перед очима кожного українського громадчина.

Се ціль мусить бути здійснена тепер, коли австроніза Україна стала самостійною державою. Коли великий український народ осiąгнув державну свійськість, — та чи можливо, щоб частина цього народу, яка осталася в межах Габсбурської монархії, була цієї поневолені? Коли ж Австро-Угорщина та Українською Народною Республікою заключено мир і призначено, чи можливе се відношене між обома державами, як ба різом часно та частина українського народу, яка осталася поза границями Української Народної Республіки, в Австро-Угорщині, вставала в потенційній стані цензування?

Се — інтернаціональна «сторона справи», яка вимагає, щоб та частина українського народу, яка на основі берестейського договору осталася поза границями української держави, осiąгнула свою державність в межах Габсбурської монархії, бо тільки на сій основі може укріпитися між Україною та осередками державами післяний мир і союз.

Осагнемо державності українським народом Австро-Угорщини є однакож не меншою конечністю таож для вибудування концептуї сеї держави. Австро-Угорська конституція потерпіла повне бам-котство і вимагає всмовиї перебудови. В якім напрямі може ціти ся перебудова в сій многонациональній державі, як іс в напрямі замовлення народів, так щоб кождий в народі має у межах сїї держави свою власну державність?

Та помінуща навіть сїї загальнодержавний мотив, відносини в Галичині вижають як найосновнішої перебудови, яка мусить бути переведена в як найкоротшим часом, коли держава має відрізнати свої авторитет в сїї найбільшій своїй провінції.

Ми тепер більше не можемо навіть сїї загальнодержавного мотиву, щоб вона увійшла наш край від польського зановлення.

Не пересуджуючи право-державного положення українського народу в Габсбурській монархії, — домагаємося безпредзелочного проголошення і переведення отсіх відмінень:

Подія Галичини є етнографічний феномен в утворенні української політичної території, яка обнимала би українські частини Галичини та Буковини.

Іменовані для української політичної території іменники, які давав би залишку правління

РЕДАЦІЯ	
І АДМІНІСТРАЦІЯ:	
Львів, Ринок 18., Н. пав.	
Кошто лист. письм. 26.728.	
Адреса тел.: «Діло—Львів»	
Число телефону 545.	
Руковідь редакції за спогадами.	

ПЕРЕДПЛАТА	
в Австро-Угорщині:	
Місяць	30 — К.
Четвертічно	15 — *
піврічно	28 — *
річно	56 — *
у Львові (без доставки):	
Місяць	4 — К.
Четвертічно	12 — *
піврічно	22 — *
річно	44 — *
в Німеччині:	
піврічно	28 — М.
річно	56 — *
За заміку листи платяться 50 г.	

Ціна відбілювання:	
Рубль, копійки, десетні монети	за 100 штук 400 р. в кількості
1 к. в кількості 1000 р. в кількості	100 штук 400 р. в кількості
2 к. Петровськ 2 к. Симон	100 штук 400 р. в кількості
Григорій 100 штук 400 р. в кількості	100 штук 400 р. в кількості
Одна копійка	100 штук 400 р. в кількості
у Львові 16 р.	за правильний 28 р.

Начальник редактор: Д-р Іван Іваніко.

Польські школи в Холмщині.

Фарисейство п. Глембінського. — Окупантів пласти здергали кредити на польські школи.

Львів, 25. лютого 1918.

В промові, виголошений 22. с. в, відносно дебати про берестейський мир, п. Глембінський мав лише заявити:

«В Холмщині постало 650 шкіл, а ні одній української. Але за те поширені Україні мати хіль до військової управи, яка завідувало школи, а не до Поляків.

Чи п. Глембінський думає, що хтось позирає, що до політики військової управи в Холмщині поляки не були причастні? Військова управа, вложена в Поляків, в шефом генерал губернатором Шептицьким, який заявив, що його задача довести до того, що на Холмщині все, що є не польське, «почувало ся польським», — робила те, чого хотіли і що її диктували поляки.

«Kurier Lwowski» в 25. с. м. доносить в Кракові: Тутешні газети доносять, що окупантів пласти здергали кредити на польські школи в Холмщині, отворені там, як відомо, вже в кождій найменші селі. Учителі й учителів мають бути перенесені до Польського Королівства, а польські школи будуть незабаром переміщені на українські. В цілі Холмщині затвердено воєнний стан.

Троцький жде європейської революції.

Львів, 25. лютого 1918.

«Norddeutsche Allg. Zeitung» подає отсюль іскрозу депешу петроградської ради народних комісарів:

З огляду на те, що німецька робітнича класа в ю грівці пору вимагає заради рівності і сили, щоби здергали зборинне до власного літтаризму, не оставало нам нічого іншого до вибору, як приймати умови німецьких імперієвів до часу, поки їх не знищить європейська революція.

До сей депеші додає «Norddeutsche Allg. Zeitung» отсій коментар: Ся заявяє промові за тим, що при заключенню миру з Росією ми мусимо одержати гарантії, що Росія виконав всі приняті на себе зобовязання.

Відповідь гр. Черніна на предложені Троцького.

ВІДЕНИЙ (ТКБ) В Іскровій депеші, адресованій до міністерства загорянських справ Петроградської ради народних комісарів Троцьким, чи міністерство в західніх відповідніх вступити в річеві переговори з російською правителством. Гр. Чернін відповів на те Іскровою депешою, що Австро-Угорщина готова спільно з своїми союзниками досягти до успішного кінця переговори з Росією.

Мирові переговори в Румунію.

Умови останніх держав.

(ТКБ) БУКАРЕШТ 24. лютого. Міністерство загорянських справ гр. Чернін і державний секретар Кільман прибули тут вчора вечор на мирову конференцію в Румунію. Прибули тут також представники Болгарії, Туреччини і Болгарії.

«Germannia» пише про досягнання почвирного союзу, супроти Румунії ось що: Тільки Болгарія виступить з важливими жадіннями супроти Румунії. Німеччина і Австро-Угорщина не мають ніяких територіальних домагань. Певне, що ми сої відмінно діякі господарські користі та політичні гарантії. Інтереси Румунії не протилежать їх нашим.

5. Винагодять усіх зредніків Українів не по міжнародною та сучасного факту, якого в земельних ділах були ми свідками, піднести свій грекий і рішучий протест, нехай синякі у нас єще раз скочить ся.

Сю революцію, засмотрену піднісані, вимагають до президента міністрів і до Укр. Міністерської Репрезентації у Відні.

Українці і Українки!

В неділю, 3. марта с. р., святують всі народне узвітське свято жерів і української державності. В позитивах містах нехай того дня згадати ся їхні селяни і селянки! Нехай в маніфестації того дня не бракне нікого в нас! Нехай сказає, що Скідка Галічина се український край!

У Львові і всій землі згадати ся тоді він селяни і селянки з цілого львівського повіту! Підготуваймо і спрімісуймо наші селянські каси до сего сєята!

Організуємо постійну горожанську сторожу!

НОВИНКИ

Львів, 25 лютого 1918.

— Управу військового губернаторства лівобільського обласне по уступленню гр. Шевтицького генерал-лейтенанту Ліпосциак.

— Великі концерти в честь Т. Шевченка відбудуться у Львові в дінях 12 і 13 с. р. марта в салоні Тов. ін. Лисенка. Близькі подробні будуть оговіщені вездебаром.

— Північний південний та північний губернаторства ім. Шевченка у Львові одержали з табору полонених в Йозефштадті (Чехія) отсю телеграму: «Тричі сім сімів сімів Українців, які 22. лютого відуть до Володимира Волинського на боротьбу на нашу Україну, здоровлять майстерчесько». — В Йозефштадті був табор полонених сімів Українців, які весь час спроваджували в К-нгарі українську літературу. Видираючи ся на Україну, прислави вони кін гарячі подані привіт.

— Маніфестаційні збори і парад в приводу заключення мира з Україною відбулися 17. с. р. в Копичинцях при великих здвигах народу. Промовляв пос. Мах. Петрицький. На день 3. марта згадується Густинщина знов до свята.

— Наші — Сокальщина! В неділю 3. марта відбудеться в Сокалі поетова торжественна маніфестація за миром з Україною і українською державністю. Свято розвічне о год. 11. перед полуночю Соборна Служба Божа в парохіяльній церкві, а відтак слідувати буде маніфестаційний парад уличними міста до ринку, прокови і ухвалені революції. Візьметь ся весь сокальський

— Ви самі казали, що офіцери й старі війська розбрідилися до домів.

— Так. Але в самім Київі були тисячі офіцерів, від якими багато російських, зовсім не большевицького духа, котрі не мали о що рук зачинити й блукали без удержання. Вони були радо взяти ся до прямі, тільки треба було їх поєднати й засмотрити. Словом — наше правительство було добре, але на жирні часи. З большевиками треба було або замирити ся й тоді не веренікати через свою територію Каледінів, або як стало з ними на вістрю меча, та кинути всяку іншу роботу й з'організувати та здисциплінувати й освідомити армію. Інакшого виходу не було.

— Якож тепер положення України?

— Мимо всого не зде. Бо маємо ще до розпорядимости три власні армії, а саме: армію Щербачєва на румунському фронті, армію, що борола ся на кавказькому фронті відразу Туреччини і доло 400.000 полонених в Австро-Німеччині, а крім того чорноморська флота в своїй більшості українська. Річ певна, що большевики не зможуть ся. Крім нас має він ще таких ворогів: 1) Каледін в його козаках; 2) Дону творять ся скромні відділи в ефіцирів з давньою дисципліною, що готові стати військом сильної армії; 3) польське військо Мусінського, якому відразу настав у сімі не симко ся полонені Крілєві, та які задержали дисципліну; 4) ріжких російських малькентентів (там ходять слухи про ріжкі розриви проти більшівиків в Петрограді і на рос. крізині); та 4) найактивнішого противника: осередні держави.

Як ми емігрували з Києва, ходили чутки, що Українська армія Щербачєва нашерує в фронті на Київ.

новіт, всі наші Інституції і товариства, всі гро мади і всі українські загальні нашого поїту відуть в сім нашим народним свята як найчисленіші участі в спортивніх, відвідаках, табличах і т. п. — Позитивний Комітет.

— Польська «вища культура» З Перемишля дістала отсе письмо: В німецькім періодичному виданні: «Die Militärischen Ereignisse im Volkerkrieg 1914—1917», яке видає що тижня «Wo skandinavische Kriegsschauplatzkarren», (яке я предстало) поміщені на 174-ї карті етнографічну переглядувану мапу колишньої Росії і сумежних країв, видану на основі проф. Дітрихі, Шеффера і С. Рудницького, де краскою відзначено території замешувані поодинокими пересадами колишнього російського царства. В мапі, яку я розпечатану в почти дістав, а в якій синюю краскою буде визначена відноціла етнографічна територія України, «хтось» перечеркнув пішу те територію України навхрест червоним олівцем. Ніхто інший сего є міг очевидно зробити, як якийсь польський почтогий хуліган, який видає своїх тромтадрацькій ляцькій патріотизм, певно гадає, що ушкодженем чужої власності довершила величезного патріотичного дола, і скусує Україну одним почерком пера! О, безграниця глупоти! — Др. Тесфіль Кормош.

— Польська політика в гімназії. Пишуть нам з Ярослава: Дня 22. с. р. відбуло ся в гр. кат. парохіяльний церкві у Ярославі торжественне богослужіння в нагоди відкриття міра в Україні. Парохіяльний уряд поідомив урядово всі політичні та військові влади, як рівної всі шкільні управи. Всі інституції вислали на богослужіння своїх представників. Лише ученики Українці тутешній тіжназі не могли взяти участі у сім свята, бо управитель гімназії пан Фліс і с не лише не вислав учеників українських до церкви, але не прихилив ся навіть до горячої просьби кількох з них, щоб могли вчасно богослужіння сівати. Додано, що той сам п. Фліс дня 18. с. р. себто в день загального польського свята, всіх учеників без ріжниці на народність наважив до походу.

— Німецькі влади занесли контрибуцію, яку буди наложили на Варшаву в сумі 250 000 марок за демонстрації проти берестейського мира.

— До рідних, схожих, близьких і дальних знайомих наших сіяних героеі 9. п. п. При записній книжці 9. п. п. ворішів гурт сімів Українців віддали «військовий альбом» в цілі увікоічнення геройських подвигів 9. п. п. у світовій війні 1914—1918 р. В цій призбиряні відновідного матеріалу звертається ся отсюм секретаріят до родичів, сестер, братів, близької і далішої рідні і приятелів погиблих, інвалідів та декорованіх жовнірів 9. п. п. з просьбою о надсиланні фотографії і слідуючих дат: імя і інвісиско, рождення, де? уяв (коли, в якім було?) (інва лід) ранений коли? в якім було?) відзначений (які відзнаки?) Всі ті фотографії і інформації просить ся посилати на адресу: К. и К. Era. Baon des I. R. 9. Schriftleitung des Kriegs albums im Zirawycia bei Pizemus!

— Відзначені. Поручник Роман Кіль зістав за знаменіті поведені перед непримітителем відзначений золотим хрестом заслуги з короною на стяжці хоробрості.

ШІШЕРЛІК

О. Віктор Кувавич, парох в Яхові старіл, засмотрівся на Надію. Тайно, упокоївся дія 10. лютого 1918 р. в 47 році священства, проживши 75 літ, Покійний не любив розголосу, однак не брало його при м'якім народнім ділі, де бін хентою і принайменніше дебрим словом не віричимися. Тому волинські ширій жаль не собі так у парохіян як також між сусідами. Поховання відбулося дія 14. с. р. на місцевій кладовищі при участі всіх парохіян та складі священників. В. В. п.

Мирян Сілєнкевич, народний учитель в Кориці, поз. Рава руська, упокоївся дія 8 лютого 1918 р. як жовнір 34 полку краєвої оборони, проживши 33 літ. В. В. п.

Помочи для місточків Дунаєва!

Нам пишуть: Як богато інших місцевостей, так і наше місточко впало жертвою війни. Власне лінія 32. місяці як ворожа рука підсувала під кожну стріху «чорвомого когута», не дішаючи ні одної загороди. Місяць лінієнь 1915 р. став пам'ятним для кожного мешканця місточків. За три дні одинилось без даху над головою понад 3000 душ, шукаючи прибіжниць то по ямах, хто по лісах. Без даху над головою, без одягу і куска хліба остав кожий край-нім же браком. Все ціло в полуницю, оставляючи по собі лише купу копіелу, який съвідчина, що ту недавно була загорода.

26 лютого 1918.

Від того часу вже немає води протекає в Золотій Лінії — і в попелу місто хат, загорієши ними то ту, то там якісь ніби хати, але се радше буди пастухів, в яких дусить ся по кілька-кілька душ. Серед буряків доглядає і купу обрінку, в якім під кількома діжочками примиється бідна мати з дрібними діжочками. Тому не диво, що такі обставини зробили слово, заираючи в собою многі жертви. В 1916 р. по-перше по ямах та будах понад 150 душ. — Налішче у нас і тепер. Одним словом у нас нужнаселені і в. начальник нашої громади п. Боксер, але не в Бога силах тим нужденим обставинам зарадити. Помічі зі стороною правителі. Можна сказати ніяка. Ми бачили вправді у себе вже нераз і інженерів і других панів в Централі відбудови і її експозитур і рік вже минає, а ми бачили лише їх а помочи ні. Палеру видко у них досить бо лише як нім будують. До якії нема успіху ані з всяких наших письм, ані з інтервенцій міністра для Галичини, у якого при народі була депутатія в справі відбудови. На селене збудоване і вистерпінене вискало останніми дніми ще раз депутатію до п. Націїника з письменною просьбою о скору відбудову, яку не застаючи п. Намісника, лише в Президії Намісництва в цілі переслання у відповідне місце.

Подіючи і тою дорогою страшні наші обставини і нашу просьбу до відома п. Намісника просить громадину Дунаєва поручити підчиненим органам розпочати вже раз дійсно відбудову відбудови нашого, без сліду спаленого місточка — бо інакше закінче сонце зйде, роса очі віність. — Громадянин Дунаєва.

В ПОХОДІ НА СХІД.

БЕРЛІН, 23. лютого (Вольф). Урядово оголошують: В Естонії в наші війська в поході на схід. В Лівонії занято Вальк. На Україні війська, які відійшли на півден від Луцька освігнули Дубно. В брохм операції ділі розшинюються. Число полонених збільшилося до 2 генералів, 12 оберштабів, 433 сімів і 8770 мужів. З інших боєнніх нічого нового.

БЕРЛІН 24. лютого (Вольф). Урядово оголошують.

Група ген. Айхгорна: В Естонії вже війська, всюди радо витягні населені лінії в загальніх маршах вперед, віддерли ворога, який на деяких місцях ставив спір і зближається до Ревалю. При заняті Вальк 22. с. р. вражено відчутим наступом сотні гузарів кістою перед спаленем. Половиною 1000 жовнірів й увільнило 600 німецьких і австро-угорських полонених. Менші відділі дійшли вчора аж Острови і зломили там ворожий спір. Коло Мінська занято Борисів.

Група ген. Лінзінгера: Операції війск, вислали на поміч Україні у її визвольний боротьбі, мають бажаний керебіг. В Ісіороль увійшли німецькі війська. На дівці в Шелетіві задержано заїзджаючий поїзд з російськими військами і розоружено залогу.

ОПОВІДЬ Т. М.

Второк, 26. лютого 1918.

Німці: греко-кат.: Мартини. — римо-кат.: Віктор. Зинтія: греко-кат.: Каїла і Акс. — римо-кат.: Александра.

1) Бережаниця. В суботу дія 2. марта 1918 о год. 12 в позднє відбудеться анкета кружків У. П. Т. з підлога відкрито в стояні порядком: 1) отворені акети; 2) реферат педагогічний; 3) реферат військово-шкільний; 4) дискусія; 5) внески. Право збирати все українське учителство і священство прибути у ковилі.

740 1-3

1) Позитиве господарське кредитное товариство «Народний Дім» в Підгайцях по традиції ймаває почало свою діяльність і змінило від 1. січня 1918 стопу проценту від викликаної на 3%.

725 1-1

1) Звичайні загальні збори філії «Просвіта» в Синеці відбудуться в пятницю 1. марта 1918 в саліні каси «Труд» о годині 11 перед полуднем. Просимо на збори квіти-прибути. — Відділ.

1) Папулярні відчуття, коротко кічкеркіш і високої 8 томової історії «Україна» в майно Ішевої видавни проф. Михайла Грушевського, будуть діяльше відбуваються в будинку школи ім. Б. Грінченка на Городецькій ч. 95, почавши від 3. марта 1918, кождої неділі і свят по полудні в годинах від 4—6. Показк такі відчуття тепер при «Воскресеньї» України, як раз на часі для кожного широкого Українця, а не єдинім нуже при даті, для дорастаючої української молодіжі обох півдів середніх шкіл — то іресиме є як найчисленніші вірастуть. — Сік.

